

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1596/2022
06.03.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступају Миланка Танасковић и Ђорђе Танасковић, адвокати из ..., против туженог ЈАТ Апартамани Копаоник, д.о.о. Рашка, кога заступа Ведран Стевановић адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3367/21 од 10.02.2022. године, на седници одржаној 06.03.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија, па се **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3367/21 од 10.02.2022. године и пресуда Основног суда у Рашкој П1 22/21 од 08.09.2021. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Рашкој П1 22/21 од 08.09.2021. године, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је тужилца засновала радни однос на неодређено време код туженог 08.04.2019. године (став први изреке) и да је тужени врати у радни однос и распореди је да ради на пословима који одговарају њеној стручној спреми (став други изреке). Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да на име трошкова парничног поступка исплати туженом 141.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3367/21 од 10.02.2022. године одбијена је жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда (став први изреке), и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/10, 10/23; у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

Према чињеничном стању утврђеном у спроведеном поступку, тужилца је била запослена код туженог без прекида од 10.01.2014. године до 31.03.2020. године, на основу више уговора о раду на одређено време (у списима су уговори о раду на одређено време бр: 1800/2017 од 01.07.2017, 2256/2017 од 01.09.2017, 2894/2017 од 01.12.2017, 1086/2018 од 31.03.2018, 1870/2018 од 30.06.2018, 2304/2018 од 01.09.2018, 4224/2018 од 01.12.2018, 911 од 29.03.2019, 1571 од 01.07.2019, 2092 од 30.08.2019. и 3157 од 29.11.2019. године), по основу којих је тужилца обављала послове ... у периоду од 10.01.2014. до маја 2016. године, ... од маја 2016. до 31.03.2017. године и ... од

априла 2017. до 31.03.2020. године, када је тужили, истеком времена, престао радни однос. Према уговорима о раду које су закључивале парничне странке, тужила је обављала послове ... током периода од два до три месеца, уз назначење да се радни однос на одређено време заснива на конкретан временски период на рад на временски ограниченом пројекту тужиоца: „Две звезде – корак ка трећој“, а најдуже до завршетка пројекта, при чему је у сваком од уговора наведена фаза рада на пројекту (уговори у списима се односе на фазе почев од III до XIII). Тужени је учинио неспорним и да су између парничних странака били закључени и уговори о раду на одређено време број 2943/2016 од 01.12.2016. до 31.03.2017. године и број 1064/2017 од 01.04.2017. до 30.06.2017. године, којих у списима нема.

Пројекат „Две звезде – корак ка трећој“ усвојила је скупштина туженог 24.12.2016. године за зимску сезону 2016/17, за период од 01.12.2016. до 01.04.2017. године ради подизања квалитета услуга који се огледа у хигијени хотела, у квалитету спремљених оброка и ресторанској услузи, као и ради повећања мотивације радника за унапређење услуга и обима пружених услуга, а све у циљу да гости буду задовољни услугама у хотелу. Одлуком скупштине туженог број 1339 од 15.05.2017. године усвојена је II фаза наведеног пројекта за сезону пролеће 2017 уз констатацију у образложењу ће се, да с обзиром да се показао оправданим, пројекат продужити у случају потребе посла и за лето, јесен и зиму 2017. године. Тужени је тај пројекат продужавао у више фаза - тужила је радила закључно са XIII фазом, која је окончана 31.03.2020. године, а пројекат је трајао и у октобру 2020. године када су саслушавани директор туженог и сведоци.

Имајући наведене чињенице у виду првостепени суд је закључио да се нису стекли услови за преображај радног односа из одређеног у неодређено време, јер је тужила код туженог све време радила на пројекту и јер је у сваком уговору о раду било јасно дефинисано да се радни однос заснива за одређену фазу пројекта и да су, иако није била унапред јасно одређена дужина трајања пројекта, биле одређене фазе у пројекту, при чему је суд посебно ценио чињеницу да пројекат још увек траје, због чега је, применом члана 37. став 4. Закона о раду тужбени захтев одбио.

Другостепени суд је, прихвативши као правилно и потпуно утврђено чињенично стање, био истог правног става као и првостепени суд, сматрајући да је тужена свој пројекат „Две звезде - корак ка трећој“ поделила по фазама везаним за годишње доба да су те фазе са ограниченим трајањем свака за себе биле самостална целина за коју је тужена ангажовала запослене међу њима и тужилу, и да је сваки уговор о раду закључен између тужиле и туженог током трајања пројекта био прецизно везан за тачно одређену фазу пројекта.

По схватању Врховног суда ревизијом тужиле основано се указује на погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука Уставног суда 113/17, 95/18 – аутентично тумачење) је прописано да уговор о раду садржи и основ за заснивање радног односа на одређено време (члан 33. став 1. тачка 7); да се сматра да је радни однос заснован на неодређено време ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона (члан 37. став 6.); да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад, у писаном облику (члан 32. став 1), као и да се сматра да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад, ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана (члан 32. став 2).

Уговор о раду на одређено време конкретније је уређен одредбама члана 37. Закона о раду, према којима: уговор о раду на одређено време може да се закључи за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1); послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.); се прекид краћи од 30 дана не сматра прекидом периода из става 2. овог члана (став 3.); као и да се, изузетно из става 2. овог члана, уговор о раду на одређено време може закључити, између осталог и за рад на пројекту чије је време у напред одређено, најдуже до завршетка пројекта (став 4); а ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истека времена за који је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

У конкретном случају, правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова за сада се не може проценити с обзиром да у списима недостају уговори о раду које је тужила закључивала са туженим почев од 2014. закључно са јуном 2017. године, из којих би се могло утврдити да ли је у њима наведен основ због кога су закључивани на одређено време, јер би се у одсуству навођења тог основа сматрало да је радни однос заснован на неодређено (члан 37. став 6. у вези с чланом 33. став 1. тачка 7. Закона о раду). Такође недостаје и одлука туженог о престанку радног односа тужили, из које би се могло утврдити који су разлози за престанак радног односа у тој одлуци наведени. Осим тога, за правилну примену одредаба ставова другог, четвртог и шестог члана 37. Закона о раду, неопходно је било поуздано утврдити чињеницу да ли је пројекат туженог био, или не, временски ограничен. Ово стога што у списима постоје два примерка одлуке туженог број 3191 од 24.12.2016. године којим се усваја пројекат „Две звездице – корак ка трећој“, од којих примерак оног који је тужени доставио уз свој одговор на тужбу не садржи временско трајање овог пројекта, док примерак оног достављеног уз поднесак туженог од 08.09.2021. године (коме је руком додат број) садржи констатацију да је време трајања пројекта пет година и што је уз поднесак туженог од 14.07.2021. године достављена и фотокопија записника број 3190 од 24.12.2016. године са редовне седнице скупштине туженог неозначеног бројевима страна, у коме су потписи лица која су водила седницу и записничара садржани на засебној страни, а не испод текста.

Када чињенично стање буде употпуњено, реална садржина уговора закључиваних између парничних странака се мора сагледати у складу са одредбама чланова 99. и 100. Закона о облигационим односима – ЗОО, која се у овој парници примењују на основу чл. 23. и 25. ЗОО, пошто Закон о раду не садржи одредбе о тумачењу уговора. Одредбама члана 99. ЗОО прописано је да се одредбе уговора примењују онако како гласе (став 1) и да се при тумачењу спорних одредаба не треба држати дословног значења употребљених израза, већ треба истраживати заједничку намеру уговарача и одредбу тако разумети како то одговара начелима облигационог права утврђеним овим законом (став 2); а члана 100. истог закона да се, у случају када је уговор закључен према унапред одштампаном садржају или када је уговор био на други начин припремљен и предложен од једне уговорне стране, нејасне одредбе тумаче у корист друге стране. Дакле, сваки неспоразум и свака евентуална нејасност иде на штету онога који је уговор саставио, а у конкретном случају је то тужени, као састављач уговора о раду на одређено време, који је био дужан да у односу са тужилом покаже већи степен пажње (пажња доброг стручњака из члана 18. ЗОО) и да

води рачуна о томе какве правне последице би такав уговор могао да произведе (у виду фикције заснивања радног односа на неодређено време или преображаја радног односа са одређеног у радни однос на неодређено време).

Полазећи од цитираних законских одредаба биће могуће разјаснити реалну садржину уговора на одређено време које је тужила са туженим закључивала, нарочито оних од I фазе пројекта туженог, који су истовремено закључивани истовремено и на одређено време и за рад на пројекту чија је фаза коинцидирала са конкретним периодом за који се уговор на одређено време закључивао. Све то имајући у виду да је тужила обављала ... послове који су описани Правилником туженог о организацији и систематизацији послова (радних места) и представљају рутинске послове у хотелијерској делатности којом се тужени бави, а да је за пројекат кључно да он, ради решавања одређених проблема или задовољавања одређених потреба, има дефинисан почетак и крај током ког периода је планирано обављање рада осмишљеног да се њиме постигне одређени циљ (производ, услуга, резултат), при чему се уобичајени рутински послови који се обављају свакодневно, континуирано и неодвојиво од уобичајених пословних активности не могу сматрати пројектним активностима.

У поновном поступку, првостепени суд ће утврдити битне чињенице на које му је указано овом одлуком и потом оценити од каквог су оне правног значаја за доношење одлуке у овој правној ствари.

Из изложених разлога, Врховни суд је, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци, укинувши и одлуку о трошковима поступка јер зависи од исхода одлуке о главној ствари.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић